

شهرداری و هلال احمر اشاره کرد. تفاهم‌نامه‌هایی که با جهاد دانشگاهی دانشگاه‌ها بسته شده در جهت ترویج اهدای خون جوانان است. همچنین اطلاع‌رسانی‌هایی در این مورد در حال انجام است و بازدیدهایی دوره‌ای از مراکز اهدای خون و برگزاری دوره‌ها و تورهای آموزشی برای جوانان در تهران و شهرستان‌ها نیز انجام می‌شود.»

فرصتی برای فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی

جمالی با بیان اینکه بیشتر اهداکنندگان از افراد حاضر در دوران دفاع مقدس و آگاه به فرهنگ ایثار و شهادت هستند، توضیح داد: باید مسیری برای جوانان ایجاد کنیم که بیشتر مورد توجه‌شان است و از جمله این مسیرها می‌توان به اطلاع‌رسانی از طریق سایت سازمان انتقال خون، شبکه‌های اجتماعی، همایش‌ها و گردهمایی‌های دانشگاهی و زیربنای تلویزیونی اشاره کرد. همچنین مناسبت‌های مختلف نظیر پیاده‌روی اربعین، زیارت مشهد و سفره اطعام در عید غدیر فرصت بسیار خوبی برای فرهنگ‌سازی در مورد ترویج اهدای خون در جوانان است که در این مراسم‌ها نیز فرهنگ‌سازی انجام می‌دهیم.

اربعینی‌ها فعلا امکان اهدای خون ندارند؟

در حال حاضر نیز، شرایط کشور حکایت از کاهش ذخایر خونی دارد که این اتفاق به دلیل تعطیلات شهریور تشدید شد. رئیس سازمان انتقال خون نیز در آخرین مصاحبه خود با ایسنا با تأیید این مطلب می‌گوید: «اگر روند کنونی مراجعه برای اهدای خون ادامه‌دار باشد، شاید ذخایر خونی طی هفته آتی دچار مشکل شود. البته پیش‌بینی‌ها نیز حاکی از آن بود که شرکت‌کنندگان در مراسم راهپیمایی اربعین ممکن است به دلیل ضعف یا بیماری‌های تنفسی احتمالی، پس از بازگشت از سفر امکان اهدای خون نداشته باشند.» وی با اشاره به پروتکل‌های سازمان انتقال خون جهت اهدای خون توضیح داد: اداره‌کل انتقال خون استان تهران بر مبنای پروتکل‌های تعریف شده، از مبتلایان به بیماری‌های تنفسی، خونگیری نخواهد داشت. علاوه بر پروتکل‌های سازمان انتقال خون، افراد مبتلا به بیماری‌های تنفسی به دلیل مشکلات جسمانی و ضعف نیز نمی‌توانند برای اهدای خون مراجعه کنند.»

کاهش مراجعه اهداکنندگان تا هفته سوم شهریور

سیدمنتظر شبر سرپرست انتقال خون استان تهران با بیان اینکه تعطیلات شهریور ماه نیز مزید بر علت است و سبب کاهش مراجعه برای اهدای خون شده، افزود: «تعطیلات هفته دوم شهریور ماه نیز سبب کاهش مراجعه برای اهدای خون شده است. پیش‌بینی می‌کنیم کاهش مراجعه برای اهدای خون تا هفته سوم شهریور ماه ادامه داشته باشد.» وی افزود: «میزان ذخایر خونی به مدت دو هفته است؛ اما اگر کاهش مراجعه برای اهدای خون ادامه داشته باشد میزان ذخایر خونی تحت تأثیر قرار می‌گیرد.»

زیربوم اهدای خون در ۴ ماهه نخست ۱۴۰۳ در کشور

ایران جزو اولین کشورهای در حال توسعه است که توانسته به مرز ۱۰۰ درصد خون اهدایی برسد. طبق آمارهای منتشر شده از سوی سازمان انتقال خون در کشور، ۸۴۳۷۱۹ تعداد کل واحدهای خون اهدا شده در ۴ ماهه نخست امسال، بودند. از این آمار ۵۵/۲۱ درصد از اهداکنندگان مستمر خون در کشورند.

زنان جاماندند؟

طبق اطلاعات سازمان انتقال خون، تنها ۴/۴۸ درصد از بانوان ایرانی در ۴ ماهه نخست ۱۴۰۳ اهدای خون داشتند. درصد ناچیزی که امید است با برنامه‌ریزی، آموزش، فرهنگ‌سازی و طرح‌های تشویقی دستگاه‌های مربوطه روند افزایشی به خود بگیرد. نکته‌ای که باید مدنظر داشت این است که درصد مشارکت زنان در کشورهای توسعه‌یافته چیزی در حدود نیمی از جمعیت اهداکنندگان آن‌هاست.

۳ استان برتر در اهدای خون و سهم پایتخت

استان‌های برتر اهدای خون در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۳ به این ترتیب است: کهگیلویه و بویراحمد با ۴۳/۵۴ درصد رتبه نخست را از آن خود کرده است. در رتبه دوم اردبیل با ۲۳/۳۵ دیده می‌شود و ۲۱/۹۲ درصد سهم سیستان و بلوچستان از اهدای خون در کشور است که باعث شد تا این استان در رتبه سوم برترین اهداکنندگان خون ایران قرار بگیرد.

تامین خون مورد نیاز بیش از ۱۷۰ مرکز درمانی در تهران

امیرمسعود ناظمی، معاون فنی اداره‌کل انتقال خون استان تهران، در گفت‌وگو با ایسنا، درباره توزیع خون و فرآورده‌های خونی در مراکز درمانی تهران گفت: «در حال حاضر، اداره‌کل انتقال خون استان تهران بیش از ۱۷۰ مرکز درمانی را تحت پوشش دارد و بیش از ۳ هزار واحد خون و فرآورده‌های خونی در مراکز درمانی به صورت روزانه توزیع می‌شود؛ بنابراین اگر خواهان پاسخگویی به نیاز مراکز درمانی هستیم، باید تعداد مراجعه‌کنندگان در یک سطح قابل‌قبول باقی بماند.»

باهر رکود به رکورد می‌رسیم؟

معاون فنی اداره‌کل انتقال خون استان تهران درباره میزان اهدای خون در بهار ۱۴۰۳، گفت: «میزان اهدای خون» یک مولفه متغیر است و در روزهای سال تغییر می‌کند. تعداد مراجعه مردمی برای اهدای خون در ماه‌های فروردین و اردیبهشت افزایش می‌یابد؛ چرا که پیش از این دو ماه با رکود اهدای خون مواجه می‌شویم. هرگاه میزان اهدای خون دچار رکود می‌شود، پس از گذر از دوران رکود، با احتمال افزایش مراجعه اهدای خون روبرو می‌شویم.»

نیاز به مراجعه ۱۵۰۰ اهداکننده در روز

ناظمی با بیان اینکه نکته مهم و اساسی این است که از هر خون اهدا شده ۳ فرآورده خونی تولید می‌شود، افزود: با توجه به اینکه در مجموع ۳ هزار واحد خون و فرآورده‌های خونی در مراکز درمانی استان تهران توزیع می‌شود، می‌بایست بیش از ۱۵۰۰ نفر در طول روز به مراکز اهدای خون مراجعه کنند تا بتوان این تعداد واحد را تأمین کرد. ناظمی درباره فرآورده‌های تولیدی از خون‌های اهدایی نیز گفت: «به هنگام هر بار مراجعه برای اهدای خون، می‌تواند ۳ فرآورده «گلوبول قرمز»، «پلاکت» و «پلاسما» از یک کیسه خون تولید کرد و محصولات تولید شده به مراکز درمانی مختلف ارسال می‌شوند.»

خالکوبی و وارونگی جمعیت عوامل اصلی کاهش اهدای خون

«شهروند» علل کاهش ذخایر خونی کشور و راهکارهای پیشگیری را در گفت‌وگو با معاون اجتماعی سازمان انتقال خون بررسی می‌کند

حاجیه جهانیان در روزهای گذشته اخبار مرتبط با کمبود ذخایر خونی و اطلاع‌رسانی‌های مستمر سازمان انتقال خون توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. اتفاقی که تداوم آن می‌تواند زنگ خطری جدی برای امنیت و سلامت هموطنان به شمار آید. این درحالی‌ست که سازمان انتقال خون ایران در بیانیه راهبردی خود، آورده است: «سازمان انتقال خون ایران به عنوان تنها متولی تأمین‌کننده خون و فرآورده‌های آن در کشور می‌کوشد تا با التزام به قانون‌مداری، عدالت‌ورزی، تعهد به اخلاق حرفه‌ای و برنامه‌محوری و با استفاده از تمامی امکانات و منابع در اختیار به شایسته‌ترین شکل ممکن، خدمات خود را ارائه کند. این سازمان به منظور تحقق اهداف و مأموریت‌های خود نیازمند توجه و همراهی همیشگی مردم، به‌ویژه سرمایه‌های اجتماعی خود، اهداکنندگان خون، می‌باشد. بدیهی‌ست بدون دریافت بازخوردهای حاصل از تعاملات دوسویه، انتخاب‌های راهبردی ارائه خدمت، سخت و ناممکن خواهد شد. در این راستا و به منظور جلب و گسترش مشارکت‌های اجتماعی و مردمی، سازمان انتقال خون ایران بر خود لازم می‌داند، نظرات، پیشنهادات و انتقادات آحاد هموطنان را گردآوری و راهبردهای منتج به ارتقای کیفیت خدمات را تدوین و اجرا نماید.» به همین مناسبت در «شهروند» با شهرام میرزایی، معاون اجتماعی سازمان انتقال خون ایران گفت‌وگو کرده‌ایم و نظر او را درباره جزئیات اخبار اخیر در رابطه با کاهش ذخایر خونی و راهکارهای اصلاحی جویا شده‌ایم.

جوان‌سازی اهداکنندگان خون

شهرام میرزایی، معاون اجتماعی سازمان انتقال خون ایران درباره دلایل کمبود ذخایر خونی به «شهروند» گفت: «باید به شرایط کنونی جمعیت در کشور توجه داشت. امروزه با افزایش جمعیت میانسالی در کشور مواجهیم. از سوی دیگر مصرف خون نیز امری روزانه است. باتوجه به پیشرفت‌های علم پزشکی در کشور و بیماری‌های زمینه‌ای موجود نیاز به خون بدیهی‌ست.» وی ادامه می‌دهد: «در همین راستا در ۱۴۰۳ یکی از برنامه‌های سازمان انتقال خون افزایش میزان مشارکت جوانان و همچنین جوان‌سازی اهداکنندگان است.»

چرا جوانان نسبت به اهدای خون محافظه‌کارانه برخورد می‌کنند؟

معاون اجتماعی سازمان انتقال خون، درباره آمار کاهش اهداکنندگان زیر ۳۵ سال ادامه می‌دهد: «نداشتن آگاهی و دانش کافی جوانان در بحث اهدای خون باعث مشارکت پایین آن‌ها است. جوانان ما نمی‌دانند که با اهدای خون چه مزایای شخصی و اجتماعی عظیمی کسب خواهد کرد.»

امروزه باید تلاش کنیم تا با ارائه برنامه‌ریزی مطلوب و محتوای مناسب، این گروه سنی را تشویق به انجام اهدای خون که از قضا امری خدایستدانه نیز محسوب می‌شود، کنیم. جوان باید مشارکت در چنین اعمال خیرخواهانه‌ای را که ابعادی از مسئولیت اجتماعی او نیز به حساب می‌آید، به درستی آموزش ببیند. فرد با مراجعه به پایگاه‌های اهدای خون پیش از اهدا باید آزمایش‌ها و مراحل را پشت سر بگذارد که این آزمایشات برای اهدای خون برای خود او نیز ضروری است. با این کار فرد به خوبی از آخرین وضعیت سلامت خود نیز مطلع می‌شود؛ همین اتفاق می‌تواند به مشارکت و تشویق بیشتر جوان اهداکننده کمک بسیاری کند.»

وضعیت انتقال خون در جهان؛ از هند تا آمریکا

ایرلند به شدت دچار کمبود ذخیره خون است. در این کشور ذخیره خون به تنها سه روز رسیده است. در غنا میزان اهدای خون آن قدر پایین است که دولت مجبور به اعطای مشوق‌های مالی برای اهداکنندگان خون شده است. در نپال دولت میزان کمک مالی به اهداکنندگان خون را افزایش داد چرا که میزان اهدای خون کمتر شده است. در نیوزلند ذخایر خونی به شدت کاهش پیدا کرده است و این موضوع به‌ویژه در مورد گروه‌های خونی کمیاب به شدت نگران‌کننده شده است. اعلام شده است که در هند ۱۴ کودک بین ۷ تا ۱۱ ساله پس از انتقال خون مبتلا به ویروس HIV شده‌اند. نگرانی‌های شدیدی در مورد عدم رعایت استانداردها در انتقال خون در هند مطرح شده است.

وضعیت کلی انتقال خون در آمریکا

آمریکا با کاهش فزاینده تعداد اهداکنندگان خون به خصوص در گروه جوانان روبرو است. میزان اهدای خون در جوانان در طی تنها ۵ سال ۲۴ درصد کاهش یافته است.

در این کشور تقریباً هر ۲ ثانیه یک بار فردی به خون نیاز پیدا می‌کند. از هر سه نفر بستری در ICU یک نفر به انتقال خون نیاز پیدا می‌کند. در برخی موارد

